

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 70

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 20 november 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Geplande batterijrecyclagefabriek Umicore - Mogelijke steun

Umicore wil een fabriek bouwen voor de recyclage van batterijen. Het project, waar al 500 miljoen euro voor werd vrijgemaakt, maakt deel uit van een investeringsprogramma van 5 miljard euro. De fabriek moet vanaf 2027 operationeel zijn en mikt op een capaciteit van 150.000 ton, het equivalent van 350.000 elektrische auto's. Antwerpen en Zeebrugge zijn twee mogelijke locaties. Maar ook andere locaties worden onderzocht, zoals in Noord-Frankrijk. Binnenkort zou Umicore daarover een beslissing nemen.

Volgens de pers is de Vlaamse Regering, net als in het INEOS-dossier, in overleg met Umicore en worden er bepaalde steunmaatregelen en waarborgen in het vooruitzicht gesteld. Om het project in Vlaanderen te krijgen, zou de Vlaamse Regering 55,8 miljoen euro in milieu- en innovatiesubsidies bieden. Dat blijkt uit een regeringsnota die De Tijd kon inkijken. Daarnaast zou de regering bereid zijn "via haar investeringsvehikel" voor 20 miljoen euro te participeren en een waarborg van 200 tot 300 miljoen euro op een lening te geven.

Maar de Franse Regering zou met een veelvoud aan steun voor de dag kunnen komen om de investering naar de noodlijdende Noord-Franse regio te halen. AGORIA klaagt aan dat Vlaanderen niet voluit durft te gaan en een te versnipperd steunbeleid heeft.

Als reactie op de energie- en klimaatcrisis en de Amerikaanse Inflation Reduction Act kijkt de Europese Commissie nu ook minder streng toe op bedrijfssteun van lidstaten, zeker voor technologieën als batterijen of chips. Kleinere landen met 'minder diepe zakken' dan bijvoorbeeld Frankrijk of Duitsland zouden daardoor in het nadeel zijn. Europees commissaris van Mededinging Margrethe Vestager waarschuwde er vroeger al voor dat daardoor "slechts een handvol bedrijven de race wint en de belastingbetaler overal verliest".

De fabriek voor het recyclen van batterijen is een industrieel project dat uitstekend zou passen in de filosofie van Vlaanderen Circulair.

Het zou bijzonder jammer zijn als die investering, nota bene door een eigen Vlaams/Belgisch bedrijf, aan ons land voorbij zou gaan.

1. Na INEOS gaat het opnieuw over belangrijke steuntoezeggingen en eventueel een grote waarborgverlening om een bedrijf over de streep te trekken.

Kunnen we na de bespreking met Gigarant over haar manier van werken en INEOS, een andere meer transparante manier van werken verwachten van de regering ten aanzien van het parlement?

2. Welke sociale en ecologische voorwaarden worden verbonden aan de steun die eventueel wordt toegezegd?
3. Hoe reageert de minister op de kritiek van AGORIA dat het Vlaamse steunbeleid te zeer versnipperd is? Kan daaraan verholpen worden?
4. Is er meer selectiviteit nodig op basis van een integrale inschatting van de waarde van investeringen voor de transitie van de Vlaamse industrie naar een klimaatneutrale en circulaire toekomst ?
5. Welke stappen overweegt de Vlaamse Regering samen met de Federale Regering om bijvoorbeeld tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU tot een billijker regeling te komen rond overheidssteun voor duurzame investeringen van grote bedrijven?

ANTWOORD

op vraag nr. 70 van 20 november 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Ik zal over een eventuele waarborg via Gigarant ten aanzien van het parlement transparantie bieden binnen de wettelijke klijtlijnen die daarvoor voorzien zijn. Ik verwijs hiervoor ook naar de analyse van de juridische dienst van het Vlaams Parlement.
2. De mogelijke investering van Umicore betreft een belangrijke hoeksteen om de batterijen voor elektrische voertuigen circulair te maken en gaat bovendien gepaard met aanzienlijke extra tewerkstelling. Er zijn dus belangrijke ecologische en sociale doelstellingen.
3. Het Vlaamse steunbeleid gericht op ondernemingen is toevertrouwd aan het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO). Met de oprichting van VLAIO in 2016 werd 1 aanspreekpunt gecreëerd waar ondernemingen met al hun vragen terecht kunnen. De belangrijkste subsidie-instrumenten zitten bij VLAIO, financieringsinstrumenten bij PMV. Er lijkt me dan ook geen sprake van versnippering.
4. De Vlaamse steun aan batterijen past binnen de IPCEI-batterijen, die volgde uit de aanwijzing van batterijen als een waardeketen van strategisch belang door de Commissie. Dit steunt op een lang proces waarbij selectief prioriteiten voor de EU bepaald zijn en er afstemming is om waardeketens over verschillende lidstaten te stimuleren.
Om de selectie hier zo transparant en effectief mogelijk uit te voeren heeft de Vlaamse regering een strategische doorlichting van de deelname van Vlaanderen aan IPCEI verzocht. Naast het positieve advies over deelname aan IPCEI heeft VARIO hierbij ook een strategisch kader aangereikt voor selectie van zo'n aanvragen.
5. Tijdens het Belgisch Voorzitterschap zal ik het woordvoerderschap binnen de industrie-filière op mij nemen. Dit biedt de kans om bepaalde onderwerpen prominent op de politieke agenda te plaatsen. De recente trend om de staatssteunregelgeving binnen de EU te versoepelen, ook voor duurzame investeringen van bedrijven, is nefast voor het behoud van een gelijk speelveld op de interne markt. Dit is vooral zorgwekkend voor kleine open economieën, zoals die van Vlaanderen. Ik heb dit belangrijke onderwerp al herhaaldelijk besproken op relevante fora en zal tijdens het voorzitterschap actief blijven pleiten voor het handhaven van een eerlijk speelveld.